

DRAPPELUL

Săptămâna independent

Inseris sub Nr. 13/1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an 200.—
Pt. bănci, Industrii, toate inst. part. și publ. 2000.—

Director:

DASILE I. OSTOIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

ARAD
Str. ȘCOȘOA Nr. 7, Tel 10-01

Memento

Ziua de 1 Aprilie a fost prilej de evocare a două figuri marcante și reprezentative ai națiunii, fiind ziua de naștere ai marilor naționaliști, celor ce au fost Octavian Goga și Ștefan Cicio Pop.

La 1 Aprilie s'au împlinit 60 ani dela nașterea neîntregutului poet, vizionar și om politic, care a fost Octavian Goga, fiul popii din Rășinari (Sibiu). Luptătorul naționalist, cântărețul suferințelor neamului românesc, care și-a închinat toată viața și tot sufletul cu toată vîlaga lui binecuvîntată neamului său, a fost răpit de o moarte năpraznică tocmai când de pe urma activității sale publice așteptam încă multe realizări demne de spiritul său creator...

Dar, omului providențial, celui ce a fost Octavian Goga, nu i-a murit decât lutul căci spiritul său de animator și îndrumător al destinului poporului românesc, va dăinui în veș în conștiința românească.

Octavian Goga, poetul luptător al neamului său, a bătut insistent la poarta sufletului fiecărui român, prin versurile sale duioase — știute și cântate de tot natul — în cari a psalmodiat pătîmirea țaranului român, rob și asuprit de străini, pregătindu-l totdeauna pentru ziua eliberării de sub cnutul cetroșilor barbare sub care gemea veacuri de-arîndul, versuri de o covârșitoare actualitate...

A evoca mărețea figură a lui Octavian Goga, din șirul marilor luptători naționaliști,

care după ce a văzut biruința, realizatoare a României Mari, iar astăzi pămîntul dela Ciucea în care zace lutul său e din nou rob de vechiul dușman, are menirea de a ține aprinsă făclia naționalismului. Focul acestei făclii proiectează pe ecranul destinului întunecat — pentru moment — versetului dintr'o odă a lui Horatius: **DULCE ET DECORUM EST PRO PATRIA MORI**, și din care Octavian Goga, pare, că și-a făcut o deviză, și care are puterea de a da avîntul necesar pentru a recăștiga pămîntul furat cu mormintele sfînte ale eroilor noștri, sanctuarul veșniciei românismului. Și ceva mai mult, a-l recăștiga cu avîntul patriotismului, care rezidă din sentimente sufletești și nu prin meschine uneltiri...

Crucea dela Ciucea, care

străjuște mormîntul lui Goga, este un simbol de luptă, de rezistență și biruință, așa cum a fost viața aceluia geniu al cărui trup inert — din porunca sortii neînduplecate — îl străjuște. Crucea dela Ciucea STRALUCEȘTE DEPARTE CA UN STALP DE FOC CALĂTOR ÎN NOAPTE, după cum spune însuși poetul, și care străpunge bezna în care au fost scufundate acele plaiuri al căror pămînt l-a cîntat și a contribuit la eliberarea lui, căci aceea Cruce străjuște o forță creatoare și a cărei semnificație o vor înțelege chiar și generațiile viitoare, avînd darul să încălzească și să conducă, evocarea ei, milioanele de români de pretutîndeni.

ANGELA V. OSTOIA

Depunerea jurămîntului recrușilor

Arad. — Sâmbătă 5 crt. a avut loc solemnitatea depunerii jurămîntului recrușilor contingentului 1941.

Orașul a îmbrăcat haina de sărbătoare, pretutîndeni fălăia drapelul național, iar publicul a luat parte în mare număr la această solemnitate.

Au fost de față:

D-nii dr. Cornel Rădu, primarul orașului, Matei Dimitriu, președintele la Curtea de Apel, dr. Alexa Bo-

țioc, prodecanul Baroului Avocaților, Alex. Vasvari procurorul general al Curții de Apel, dr. Nerva Iercan, președintele Camerei de Comerț și Industrie, dr. Simon Șiclovan, rectorul Academiei Teologice, dr. Gheorghe Tăutu, prim procuror, Traian Meseșanu, chestorul poliției, dr. Caiș Lepa, dr. Romul Bejan, Oct. Păcurariu, Ion Grama și alții.

(Continuare în pag. IV-a)

Studii geografice și etnografice valoroase

Dr. Tiberiu Morariu, șeful de lucrări depe lângă Facultatea de Geografie din Cluj—Timișoara, a publicat o serie de studii de geografie și etnografie de seamă. Astfel sunt: „TARA MARAMUREȘULUI ÎN LUMINA LITERATURII ȘTIINȚIFICE” (pp. 36), unde ne pune în lumină Țara Maramureșului studînd istoria, geografia și etnografia acestei minunate regiuni, arătînd frumusețile munților, și toate caracteristicile mai de seamă ale Românilor: Biserici vechi din secolul XIV-lea, case tipice, împodobite cu gust artistic, ornamentatic caracteristic în fătări și obiectele casnice, albituri jărănești și în sfîrșit tradiția bisericească și națională, care ne arată conservatismul poporului român din țara lui Dragoș Vodă. Dr. Tiberiu Morariu exemplifică cele afirmate prin splendide clișee, dovezii minunate ale etnografiei noastre românești, deosemeni bibliografia e bogată, fiind enumerate toți scriitorii români, germani și maghiari, cari s'au ocupat de Maramureș. Tot atât de însemnat e și tabloul comunelor a numirilor, locuitorilor, clădirilor, gospodăriilor și a întreprinderilor din Maramureș, (e un adevărat recensămînt științific). Apoi harta fizică, economică și balneară a Maramureșului întocmită de autor.

În „CONTRIBUȚIUNI LA APUNDEREA „FOCULUI VIU” ÎN ARDEAL, MARAMUREȘ ȘI BUCOVINA” d. T. Morariu, studiază un vechiu obicei care a fost remarcat de WISLÓWSKI, GEORGE VALSAN. Dr. Tiberiu Morariu a fost la fața locului și a studiat acest obicei vechi, enumeră diferitele feluri și descrie amănunțit cum se face de cătră țărani. Acest obicei are o adîncă semnificație și din chestionarul ce s'a întreprins se poate vedea, răspunsurile diferiților țărani. Clișeele împodobesc în-

treaga lucrare științifică a d-lui Tiberiu Morariu.

„CONTRIBUȚIUNI ASUPRA AURULUI ÎN VALEA SOMEȘULUI”, CLUJ, 1940, pp. 15, dl. Tiberiu Morariu, face câteva considerațiuni asupra exploatarei aurului în Transilvania, Banat și Crișana, arătînd originile vechi ale îndeletnicirii din timpul Aqatirșilor, Dacilor, Romanilor, vechii locuitori ai Daciei antice. Un capitol însemnat e și exploatarea aurului în Valea Someșului-Mare și importanța economică. Autorul lucrării utilizează vechi documente grăitoare despre acest obicei atît de important. Tabloul statistic referitor la producția de metale la minele Statului din Rodnă Veche, începînd cu anul 1876—1910, greutatea kg. de aur, argint și plumb redat în tone. (p. 8 sq.) Concluziunile (pp. 14—15) aduc o seamă de precizări cu privire la această bogăție minieră a Ardealului.

Dr. Tiberiu Morariu a mai publicat și alte lucrări științifice în domeniul geografiei și etnografiei noastre naționale. ȘI MAI NOU CU STUDIILE D-SALE ADUCE UN REAL SERVICIU ELUCIDĂRII MARILOR PROBLEME NAȚIONALE. C. R.

Bugetul primăriei Timișoara a fost aprobat

Timișoara. — Săptămîna trecută Joi s'a reintors dela București, dl. primar dr. Eugen Pop, unde a fost cu noul buget al primăriei, pentru a-l supune Ministerului Afacerilor Interne spre aprobare.

După cît suntem informați, bugetul a fost aprobat cu unele mici modificări făcute la: materiale și subvenții.

Sublimul, spontanietatea, plasticitatea în poezie de Lucian Costin

În ce rezidă superioritatea poeziei ca artă poetică, e o chestie destul de filtrată în estetica criticismului nostru. Orice creațiune poetică valorizează pentru cadrele literaturii române e o dovadă, că superioritatea artei este îndeajuns apreciată. Mă voi opri însă la alte și noi considerente ale valorizării estetice, însă nu pentru a-i întregi pe alții și nici pentru a împune cuiva noi criterii, le va căuta cu interes și le va obține singur pe calea inducției și a deducției.

Cari ar fi criteriile, de a pastîșa original și sincer senzațiile în cadrul fix al ideilor? În idee mustește sentimentul, în suculențele ei rezidă marea taină de a reproduce undulațiile senzațiilor. Numai cine rădiază aceste senzații, le va putea reconstrui în haina tehnică a ideii. Reconstruirea nu cere eforturi, când sublimul ideii e primul criteriu, ce are să desăvârșească, etc.

Și când subliniez sublimul ideii, mă gândesc la acea luciditate divină, numită vocațiunea poetică. Dela sublim se ridică supra-eul, care străluce în aureola razelor aurii ale ideii — dela sublimul ideii până la realizarea artistică a contemplațiunii nu e decât o mică distanță, căci în sublim vom găsi și celelalte două criterii: spontanietatea și plasticitatea. Nu orice senzație poate să fi exteriorizată, dacă nu vom fi atenți la criteriile de reproducțiune și viceversa orice senzație încadrată în sublimul ideii trece lesa la exteriorizare prin intermediul tehnologic al sublimului în idee. Nu poți pastîșa și realiza nimic, dacă nu te încălzește senzația și ideea, toate celelalte mijloace tehnologice cad dela sine, iar poezia e pală și irosită înainte de a se naște. Din joarea poeziei recunoști oboseala și efortul epuizabil al poetului. A cizela și-a dăltui numai cu mijloacele insuficiente ale tehnice, e

ceva absurd în corelația sentimentului și a ideii. Dacă privim de ex.: o flacără, ce se stinge încetul cu încetul în tăcerea spuzei — ce ar fi ceva deosebit? Poetul ste însă cum să opereze, căci cel mai reînsemnat fenomen fi poate surveni sentimentului său reflexiv ca o senzație sublimă și odată elodată pe ecranul sublimului, necondiționat că suprarreflexiv va fi de o intensitate maximă.

Forța verbului unui blestem, ca exemplu: câte senzații directe și retrospective asupra altor straturi de senzații. Poetul le va simți cutremurându-se și finalul îl va reține pentru artă. Va să zică, când te domină sentimentul și un reflex mai intensiv, te domină și ideea dela care începe arta. Ideea are deci rădăcini adânci în cele mai profunde și multiple senzații, dînsa e primul factor spre exteriorizare — de aci și importanța ideologiei în fluctuațiile conștiinței.

Factorii concomitenți spontanietății și plasticității: O artă nu conține nimic fără spontanietate, însăși senzația e ceva spontan, un

eflux calorizant de mare energie.

Dușmanul spontanietății e nesinceritatea purtată de imense valori de cuvinte. Nu e forța cuvîntului care o poate substitui. Spontanietatea e ceva organic, cum e senzația la rîndul ei. Pastîșarea ei trebuie să fie filmată, de o naturalitate fără echivocuri. În ea rezidă sinceritatea subconștiinței, care se conturează exact în conștiință fără retușările rafinate ale construcțiilor tății. Un exemplu: strigătul de pe ajutor într'o pustie ori într'un loc izolat și primejdios. Pastîșarea spontanietății are să treacă sincer în revistă fazele principate și cele secundare ale senzațiilor cu impulsivitatea momentului critic, ce reclamă în părăsire un glas sau o mână de ajutor. Dacă ne vom pierde în amănuntele psihice fără să reliefăm momentul cras, fără să urmăm linia sincerității și naturalității, atunci ne îndepărtăm de spontanietate și deslănăm acțiunea în tentații pur artistice fără originalitate. Căci și asta se poate, ca să artificializăm spontanietatea cu amă-

nunte tehnice; acestea se resimt și scad valoarea poeziei.

În poezia nouă este lipsa spontanietății cel mai mare dușman al valorii artistice. Subiectul e atins de tot vag, ideea principală în intersecție cu cele secundare și depărtează pe cititor, de plăcerea unei concentrații. Și e foarte interesantă faza actuală a concepției despre estetismul unei poezii originale ca valoare artistică. Spontanietatea e substituită astăzi în mare măsură printr'o plasticitate exuberantă. Pare că simbolismul vrea să predominie terenul fără să fie cont, ce e organic în poezie și ce nu. Ce reprezintă plasticitatea? Concretizarea cea mai adecuată cu mijloacele tehnologice neimpuse de forța calorice a intelectului. Zic neimpuse, căci plasticizarea de astăzi e atît de artificială de intelect, că imediat îți dai seama ce chin, ce calvar are să îndure intelectul până ce pastîșează un subiect în cuneciformele cuvintelor tepoase. Procesul plasticizării a cerut un noian

LUCIAN COSTIN

(Continuare în pag. 8-a)

Informațiuni

Cu inima zdrobită de durere, familiile Ludoșanu, Nicolaescu, Turak și Anghelescu anunță rudelor și prietenilor încetarea din viață a scumpei lor

Maria I. Ludoșanu

în ziua de 5 crt. Inmormântarea a avut loc în ziua de 6 Aprilie.

Sofia. — DNB află din izvor bine informat că, aerodromurile din Jugoslavia sunt ocupate de englezi.

Berlin. — Duminică dimineața d. Ribbentrop făcând declarații în fața reprezentanților presei străine, a spus că, Anglia este pe punctul de a săvârși o nouă crimă împotriva Europei. Germania a privit

inaactivă, căutând să convingă Grecia și Jugoslavia de a colabora cu axa.

Fuehrerul va da răspunsul, a declarat mai departe ministrul de externe al Reichului. Trupele germane se află în marș, spre a da lecția cuvenită Jugoslaviei. Ne încumutăm a spune, a încheiat d-sa, că în câteva săptămâni vom putea declara că jocul Angliei este sfârșit pe continentul Europei.

Sofia. — Agenția Ștefani transmite că în noaptea de Sâmbătă spre Duminică s'a tras cu mitraliere asupra bulgarilor dela graniță. Cum n'au fost victime, nu va avea nici o urmărire acest fapt.

Incasatorul DEJAN LAURENȚIU a Incasat:

3 luni închisoare

Dejan Laurențiu, fost achizițor de reclame și incasator al ziarelor **DRAPELUL** și **FRONTUL DE VEST**, din Arad, anul trecut fiind angajat de administrația acestor ziare, a incasat mai multe abonamente fără a deconta sumele incasate, așa că administrația ziarelor s'a adresat Parchetului de pe lângă Tribunalul Arad.

Intre timp, a mai făcut de nunt penal contra individului Dejan Laurențiu și confratele **TRIBUNA**, așa că, acest dosar a fost coanexat la denunțurile ziarelor **DRAPELUL** și **FRONTUL DE VEST**, care a ajuns la secția IV-a a Tribunalului Arad spre dezbateri, la 27 Martie, iar pronunțarea a avut loc la 3 crt. Tribunalul găsind absolut vinovat pe acest individ cu numele Dejan Laurențiu, l-a condamnat la 3 luni închisoare corecțională și obligându-l a restitui suma de 8000 lei.

N. R. În curând tot în acest loc vom publica alte condamnări de acest gen.

AVIZ

Intreprinderea Comunală a Municipiului Arad str. M. Seacovola 9-13 aduce la cunoștința celor interesați că, în ziua de 16 Aprilie 1941 orele 11 a. m. în localul Direcției se va ține o licitație publică cu oferte închise urmată apoi de licitație orală, pentru vânzarea a 1500 kg. zdrențe, 800 kg. oase, și 1200 kg. cioburi de sticlă, depozitate la debarcaderul de gunoaie me najere.

Orice informațiuni privitoare la aceasta licitație se pot obține în orele de serviciu la Direcțiunea Intreprinderii Comunale.

DIRECȚIUNEA

Comunicat

În termen de 8 zile se vor prezenta toți proprietarii de case, sau chiriașii principali, cari au camere mobilate rechiționate.

BIROUL MONT
Chestura Poliției Arad

Un an de politică bancară

Raportul consiliului de administrație al Băncii Reichului pe anul 1940 oglindește fidel politica bancară a anului trecut. Reiese din acest raport, că prin scăderea scontului dela 4 la 3,5%, Banca Reichului a ajutat finanțarea războiului, menținând în același timp capitalurile

productive pe piață, ca și în timpurile normale. Politica Băncii Reichului, prin restrângerea mijloacelor artificiale a fost cea mai bună dovadă a puterii financiare a Reichului. Volumul operațiunilor bancare a crescut la 2216 miliarde mărci. (RDV).

Pardesiuri, haine, curăț și vopsește **HOSZPODAR** magazin: Eminescu 3
Intreprinderea: Stroescu 13 Impregnăm paltoane balon

LA FRANCEZĂ
JULES SUPERVIELLE

A L E E

Nu atinge umărul
cavalerului care trece,
el se reîntoarce
și aceeași va fi noaptea,
o noapte fără stele,
fără orizont nici nor.
— În acest timp ce va deveni
tot ce constituie cerul,
luna și mersul său,
și șgomotul soarelui?
— Trebuie a aștepta
ca un secund cavalier
de asemenea mai tare ca altul
să se decidă a trece.

Traducere de PETRE A. BUTUCEA

În urma anilor

I.
În urma anilor ce trec
Doar dorul îmi rămâne;
— Acelaș dor și-acelaș gând
Se sbate întruna în mine.

II.
Pe urma lor necunoscută,
Tu te-ai pierdut, iubito —
Doar eu am rămas pe-acelaș drum
— Priyese a zării undă.

III.
De umbra anilor ce trec,
Ași vrea să-mi leg viața —
Sub umbra negurilor mari
Îmi pare grea viața.

IV.
În înlunecul ce-l simt
E poate-a morții umbră
Acelaș gând îl am stăpân
— Cum să te văd; iubito!

FLOREA POPA

COLȚUL VESEL

Zoologie

— Spune-mi ce fel de păsări sunt
Ilicii?
— Nu știu!
— Prostule, Ilicii sunt un fel de
păsări, cari desigur cântă, dar seamănă
cu șoarecii...

Nu-l dă pace

Copilul vine plângând dela școală,
în fiecare zi. Mamă-sa îl întreabă:

— De ce plângi tu în fiecare zi,
când vi dela școală?
— Vino mamă la școală cu mine
și vezi că d. învățător nu-mi dă
pace.

A doua zi mamă-sa ducându-se
cu el la școală, se duce la învățător
și se interesează de purtarea copilului.
Învățătorul, drept răspuns,
pune o întrebare, copilului, din lecția
predată:

— Cât fac cinci cu cinci?
— Vezi mamă, cum nu-mi dă
pace? — răspunse copilul.

Menajament

Domnul X. e călcat de o
mașină și moare. Un cetățean
ia asupra-și sarcina s'o înștiințeze
pe soția decedatului, cu toate
menajamentele.

Intrând în casă o întreabă
pe doamna:
— Aici locuiește văduva X?
— Ce văduvă? Eu nu sunt
văduvă.

— Punem rămășag?

Garanție

— Ai fost prins asupra faptului,
jurând 30 mii Lei. Ce ai vrut să faci
cu această sumă?

— Să vă spun, domnule judecător.
Eu n'as fi jurat, însă mi-a trebuit
neapărat această sumă, ca s'o depun
garanție la o întreprindere
unde urma să fiu angajat casier...

Melancolie

La noi pământul azi s'a încălzit
Și soarele-i atât de lucitor,
Iar cerul cel albastru
E un izvor de viață dătător.

Mă simt atât destingherit
Cu gândul vesnic călător;
Prin lumea fericiților naive...
Eu sunt un vesnic chemător.

În pieptul meu răsar iubiri,
Iar inima-mi palpită de durere;
Strângăd bizarul într'un smoc,
Nebune aleargă gândurile, vărsând a lor tăcere.

Prin fața ochilor îmi trec,
Peisagii și icoane pentru viitor
Și sunt așa de sigur azi;
Mă simt tăcut și sunt neștiutor...

Gheorghe C. Rouă

Copila în frageda vieții

I.
Vaiurile tristeții,
Se izbesc de om și se retrag.
Copila în frageda vieții
Iubește, dar nu știe cine-i drag.

II.
Ea cântă, visează
Șurătorul de Eliade,
De multeori se intristează
Și orice-i spui nu crede.

III.
Când o întâlnești,
Ea tremură de ferice
Și ascaptă să-i spui c'o iubești
Dar nu crede în iubire.

IV.
Cuvinte dulci,
Ascaptă să-i rostiești.

Dar să nu-i spui că te duci
Și vrei s'o părăsești,
Că nu mai simte mângâiere
Și plânge de durere.

V.
Cât eu ca de vorbă stai,
Întruna te întrebă,
De ce te duci, și când vii?
Și milă trebuie să ai,
De fața ei palidă
Și nu poți să nu-i spui când vii.

VI.
Ea nu mai știe,
Ce a fost și ce-o să fie,
De dor, e bolnavă pentru tine
Or ce-ai spune, orișicui.

T. I. TEUCĂNEU

Tară pribeagă...

Un vuiet surd străbate peste graniți
și-un glas din munți vestește suferința.
Tristeți și doruri îngropate în ranici
își poartă veste bolde neputința.

Tresaltă muntele de sfâșierea crudă
și plânge ramura din codrul gârbovit
țărani și cărturari nământul udă
cu remușcări în sufletul lovit.

Pribegei pornesc apoi pe drumuri neștiute
spre zări cu atmosferă românească
purtând în suflete tristeți neîncăpută
și visuri vremuite să năflorească.

Își plânge, azi, Ardealul sfâșierea
și pleacă în drum cu rana-i de pe frunte,
dar va veni — ea mâine — învierea
și va cânta iar tulnicul în munte.

Mircea Emandi

Cântec de leagăn...

Pl. nepoata Nelly

Dormi fetiță mică,
În rochițe noi și albe
Din tort de olandă,
Cu flori de maci și nalbe.

Dormi fetiță bună,
Căci ingerii vor cerne
Fuloare lungi de vise,
Pe ochi și pe sprâncene...

Dormi fetiță scumpă,
În leagănul cu sălci —
Să te sărate heruvii,
Pe ochisori-ți dulci...

MILAIL SEMLECAN

Scrisoare către mama

Din ploae, din zăpadă și dintre streini
Îți scriu iubită mamă și printre suspini.
Îmi sboară mintea iară la tot ce-am lăsat
Revăd plângând satul, din care-am plecat.

În lumea această streină, în care trăesc
Mă simt ca bolnavul, ce nu mă lecesc,
De-aș fi lângă tine aș fi bucuros,
Te-aș vedea și mi-ai râde și-aș fi mai volos.

Aicea eu sunt singur și sunt părăsit
Chiar și de ideea pentru revenit,
Mă văd desbrăcat și aruncat pe stradă
Și nimeni nu are să vină, să mă vadă.

În ploae, în zăpadă și între streini,
Îmi duc cu greu viața de astăzi pe mâini,
Bolnav dacă sunt, am să fi alungat
Și mama mă plânge, că sunt înstreinat.

Titi-Mihăescu-Răsvad

Românizarea magazinului de bijuterii C. Hartmann

Confratele arădan Frontul Vest publică:

Arad. — Românizarea în toate domeniile fiind în curs de desfășurare, unele firme, din proprie inițiativă, fără să aștepte vreo constrângere, se încadrează în noul ritm, al vieții noastre economice, impus de imperativele prezentului.

Din aceasta categorie, care a găsit de cuviință să-și româneze firma, din dorința de a dovedi că înțelege suflul nou de viață, este bine cunoscuta firmă creștină de bijuterii C. HARTMANN, din Arad, condusă cu multă dibăcie de către doamna HARTMANN, dela moartea soțului domniei-sale.

Doamna Hartmann, pentru a respecta noua organizare a vieții noastre economice, care-și are legile ce nu pot fi nesocotite de oamenii

înzestrați cu simțul datoriei, — despre care fapt doamna Hartmann a dat dovadă în nenumărate rânduri —, și-a românat firma, prin asocieră cu domnul A. IOANOVICIU.

Gestul doamnei HARTMANN merită toată lauda, luând în considerare că domnia-sa a procedat din proprie inițiativă, asigurându-i aprecierea și încrederea clientelei d-sale și pe mai departe.

Din partea noastră îi urăm firmei IOANOVICIU & HARTMANN S. L. N. C. prosperitate.

Este îmbucurător faptul că, există firme cari nu așteaptă insistența nimănui, ci se încadrează benevol în redresarea economiei naționale, fără a nesocoti aspirațiile autohtone. **Vâr.**

Sublimul, spontanietatea, plasticitatea în poezie

(Urmare din pagina 1-a)

terte: cele mai frumoase metafore au fost detrunchiate, banalizate — astfel că plasticizarea a devenit la unii poeți hiperbanală, de tot nesinceră. Cele mai nenumărate anahronisme ale plasticității de astăzi le-au iscodit și permanentizat tot scriitorii din centrele mari. Prietenilor lor au trecut dincolo de azurul poeziei. Ochii văd un necuprins indefinit, căci artificializarea tinde să precupeze primul efect din capitalul cuvintelor, nu al concepției ideologice. Faza de astăzi plasticizează cu scopul vădit de a da literaturii numai cristale. Necondițional, ca scopul principal al literaturii e eternizarea concepțiilor umane pentru altruizarea sublimă a societății umane și de aceea retine numai cristalele. Insa cristalele false rămân numai la suprafață. Poezia e ceva organic, un flux organic, ce radiază din energia sentimentului și a ideii ca orice emanațiune organică, sensorială. S'a ajuns astăzi la cele mai îndrăznețe salturi ale plasticizării trecând nu peste limitele derizoriului numai de dracul originalității uitând, că adevăratii cu o literatură mai străve-

che nu și-au permis astfel de divagații și iluzii ultraoptice. Pe canaveaua timpului și a realității nu e permis de a broda, aceea ce cu un singur zămbet se șterge și dispăre. Firul realității noastre etnice, al vieții organice de stat al poporului ce înaintează pas de pas spre zărilor viitorului să ne amintească ce înseamnă realul și irealul. Plasticizarea a devenit un defect de realizare la unii scriitori actuali, că imediat vezi tendința: jocul de-a oarba cuvintelor în formă de poezie. Și zicem că ar conta la acești scriitori principiul „artă pentru artă”. Cu mijloace negative nu ajunge nimeni la un pozitivism vinovat, nenatural. Omul credează, îi dă societății umane și-î încredințează opera sa, deci tot prin om are să trăiască opera. Dacă acesta e scopul distinctiv fără orice paliative, atunci să ne întoarcem privirile la viața noastră organică, etnică de stat și popor și să nu plutim numai prin nori deasupra țării noastre. Trebuie să contăm pe ceea ce e organic, sincer și original. **LUCIAN COSTIN**

Misiuni tehnice la tropice

(ERPE) Oricât de mult se străduiesc tehnica să folosească forțele naturii pentru om și operele sale, ea și-a îndeplinit incomplet misiunea aceasta dacă luăm în considerare realizările tehnice efectuate pentru viața tropicală. Tehnică s'a declarat mulțumită împămanțenind invențiile civilizației moderne, de exemplu automobilul și ghețăriia, fără a căuta ca din condițiile naturale ale finiturilor să desvolte o tehnică a tropicelor. Astfel au rămas închise înlinsele spații ale Africii pentru că acest continent era lipsit de cărbuni și petrol — ca izvoare de energie — și tehnica s'a mulțumit, fără a căuta mijloace și căi noi, să aducă pe cele vechi. Colonizarea viitoare a Africii trebuie să fină seama, chiar din motive economice, de această problemă și să-i dea o mai mare atenție.

Aceste considerații fac să revie vechea idee de a transforma căldura solară a pustiului într-o energie utilă. Un inginer german s'a ocupat de curând și amănunțit de acest proiect într-o sedință tehnică la Stuttgart. El a amintit de planurile concepute mai înainte dar realizate incomplet, de a utiliza apa încălzită de soare ca forță motrice pentru motoarele vaselor. Un nou sistem va face să fierbă petrolul nu apa, cum soarele începe mai mult petrol sau ulei decât se utilizează în timpul zilei, petrolul încălzit de soare se poate depozita și poate alimenta și noaptea mașina energiei solare. Aceasta nu este altceva decât o mașină de vapori obișnuită, căreia i se fixează un sistem de oglinzi concave, prin al cărui focar trece tubul căldurii. Pe lângă căldură vântul este apoi o putere oricând folositoare pentru că alizele bat în tot cursul anului numai în-

tr-o singură direcție. S'a construit în Germania pe baza acestor condiții meteorologice, mașini moderne întrebunțând forța vântului, cari dau 15 până la 20 kilowați pe zi.

In ceea ce privește comunicațiile, automobilul reprezintă în acest continent atât de puțin populat cel mai bun mijloc de transport. El este cel mai potrivit să învingă piedicile și greutatea vite din cauza deselor schimbări de decor din peisajul tropical. Automobilul pătrunde pretutindeni: prin savane umede, prin stepe uscate, prin pustiul fierbinte și pădurea seculară. In această privință automobilul nu este întrecut decât de avion, care, natural este mai independent de condițiile solului. Tehnicianul, constructorul de camioane și constructorul de automobile trebuie să știe să satisfacă atât la avion cât și la automobil cerințele speciale, pe care le dictează climatul și pământul tropicelor. Astfel, îl vor preocupa în primul rând dispozitivele pentru apărarea motorului de praful și nisip, pentru răcirea combustibilului, etc. In această privință este foarte interesant să aflăm că Germanii nu s'a mulțumit, după marea cursă automobilistă de la Tripoli să culegă pur și simplu laurii victoriei, ci a utilizat cu cea mai mare conștiințozitate pentru perfecționarea automobilelor ei toate experiențele adunate atunci.

O a treia misiune a tehnicii speciale a tropicelor este să caute ca sederea colonistului alb în acele locuri să nu aibe mult de suferit din cauza condițiilor neobișnuite ale climatului și deci forța sa de producțiune să nu fie diminuată. Esențială este în această privință casa în care locuiește el. In căutarea unui adevărat stil colonial de construcție, tehnicienii germani au ajuns la rezultate limpezii, pe care le-au arătat la amintita sedință tehnică la Stuttgart. Nu există un stil colonial valabil, care să fie potrivit cu scopul urmării. Locuința de la tropice este tot atât de diversă cum sunt diferitele spații tropicale. Acolo unde domnește o temperatură caldă constantă atât în timpul zilei cât și în timpul nopții, tot anul se poate renunța pentru multe din ferestre la geamuri. Acoperișul po-

te fi ușor și expus la aer între ei și plafonul odăilor putând fi spațiu sparte, acest mod de construcție ne conducând la inconveniente prea mari. Inainte se favoriza prin aceasta o bună ventilație. Acolo unde sunt însă nopți reci sau anolimpuri complet răcoroase, locuința trebuie să aibe pereți adăpostitori și acoperișuri izolatoare, care să îndeplinească condiții speciale. Deasemenea este o poruncă pentru arhitectii locuințelor tropicale să dea caselor un acoperiș înalt, în finiturile ploioase iar în desert unul plat pentru a se putea strânge toate picăturile de ploaie. In cea mai strânsă legătură cu construcția casei este forma coloniei. Până acum instalațiile de canalizare fiind costisitoare scumpeau foarte mult terenul pentru clădiri, și făceau ca orașele coloniale să fie înghesuite. Prin această se înlesnea răspândirea tularurilor boalelor. Pentru viitor va trebui să fie găsită calea de mijloc. Vechile orașe de coastă îndeplinesc în cele mai puține cazuri condițiile pentru un mod de construcție moderne. Acolo unde este posibil colonistul alb va merge în munți, unde va găsi condiții de viață mai bune.

Dacă s'a spus că solul Africii nu produce cărbune și petrol deloc sau aproape deloc nu înseamnă că acest continent este lipsit de orice altă bogăție. El ascunde multe materii prime de mare valoare pentru tehnicianul modern. Este însă caracteristic pentru atitudinea industriei germane față de problema colonială că ea atribuie produselor Africii doar o importanță secundară. Tehnica este chemată în primul rând să perfecționeze continentul negru cu mijloacele și posibilitățile lui. Dacă economicitatea ei este mărită în modul acesta fructele ei vor putea fi culese repede. Africa poate produce aur, cositor, cupru, fier, bauxită, sare, quartz mică și diamante. Dacă pădurile nu trebuie supra estimate în direcția productiei de celuloză, pădurile plantate din nou vor ajunge repede la o mare capacitate de producție care va satisface toate necesitățile. Se mai adaugă apoi bogata producție de celuloză din tot felul de ierburi și din rămășițele trestiei de zahăr, care a și început să fie întrebunțată de tehnica modernă.

D. Valeriu Linca
Noul conducător al Serviciului Horticol
Timișoara. — D. dr. Eugen Pop, primarul municipiului, a semnat o decizie prin care a desemnat pe dl Valeriu Linca, recent reintegrat în calitate de subdirector la primăria municipiului Timișoara, cu conducerea agendei lor Serviciului Horticol municipal.

Aviz publicului călător din Micăluca

Datorită drumului foarte rău din Micăluca, Direcțiunea Intreprinderii Comunale Arad a hotărât să suspende circulația autobuselor comunale pe Enia Nr. 2 până la terminarea refacerii drumului. Dar pentru ca publicul călător să nu rămână fără mijloc de locomotie cu centrul orașului, s'a convenit cu Calea Ferată Electrică Arad—Podgora, ca pe traseul Vama Micăluca—Gara Electrică din Arad, să se pună în circulație, cu începere de

Vineri 4 Aprilie 1941 un vagon-motor electric, care va circula din 30 în 30 minute, având prima cursă din Gara Electrică Arad la ora 5.30, iar ultima la orele 21.30. Tot așa având prima cursă din vama Micăluca la orele 5.45 iar ultima la orele 21.45.

Pe acest vagon electric taxatorul va fi al Intreprinderii Comunale și va elibera bilete de corespondență pe toate liniile comunale de autobuse. Traseul din Micăluca se împarte în 2 secțiuni, și anume: a secție dela Gara Electrică Arad până la Biserica Română din Micăluca Nouă, iar cealaltă secție dela Biserica Română din Micăluca Nouă până la Vama Micăluca Vechi. O secție costă 5 lei, iar ambele secții costă 7 lei. — In caz de bilet de corespondență pe liniile autobuselor se socotesc în plus conform tarifului normal al autobuselor comunale.

I. Krebsz
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 51, filiala Strada Eminescu Nr. 1 (Edificiul Crucea Albă)
Curată și vopsește frumos și etfin; demiuri, paradesiuri, costume kaki, haine bărbătești, etc.

Mobile, Dormitoare, sufragerii și combinate;
bune și etfine la tâmplăria
Stefan Csatlós
ARAD
Calea Șaguna No. 184
Cu autobusul Nr. 6

Artileria germană

Interpreta principală în două mari producții cinematografice Germane: Lil Dagover

După o pauză mai lungă, Lil Dagover, frumoasa și eleganta artistă cinematografică germană, apare în două filme de mare montare ale casei Tobis: ca Francisca von Hohenheim, iubita despoticeului principe Karl Eugen de Württemberg, în filmul Friedrich Schiller și ca împărăteasa Eugenia în „Bismarck”. Este desigur, o mare recunoaștere și consacrare pentru artistă că, și s'a încredințat rolul femeii principale în aceste două filme, cărora li se acordă pe drept cuvânt în Germania, o deosebită importanță și semnificație național politică și artistică. Aceste filme nu sunt deci prezente pentru costume și fast, ci redau mari întâmplări istorice și mari personalități.

In ambele filme Lil Dagover interpretează femei, care își datorară fiecare în felul ei, excepțional rang, la care se ridicaseră, rușinându-le frumuseții lor, ci și darurile lor spirituale. Așadar două roluri, care dau actriței ocazia să arate încă odată că, ea nu este numai o femeie deosebit de frumoasă, că se pricepe să poarte cu distincție și eleganță rochii desăvârșite, ci —

mai mult — o interpretă umană. E însăși a simțit frumusețea ei ca o piedică în recunoașterea talentului ei artistic, la începutul carerii. Cu ani înainte ea interpreta rolurile unei femei detestabile și după eforturi isbutea să aibe o mesacă corectă. Ea voia să arate că, și fără retușeri exterioare este o adevărată artistă. In ambele filme, în care o vom vedea acum, ea dovedește multiplă ei artă de a caracteriza personajele. Ea dă intelgenții calde și sincere a „Frauzelei” von Hohenheim o expresie tot atât de convingătoare ca și strălucitoare și iubitei soții a lui Napoleon al III-lea.

Lil Dagover s'a născut în Java, din părinți germani. Astăzi trăiește la Berlin și este soția directorului de producție dr. Witt. Casa ei este în apropierea „Câmpului Olimpic” și are o grădini splendidă, în care se amuză cu câinii ei. Pentru că ea este o mare prietenă a lor, și a tuturor animalelor. Oricine o cunoaște este surprins de bunătatea ei discretă și de cordialitatea ei. Toți colaboratorii ei o iubesc în mod sincer.

Depunerea jurământului recruților

(Urmare din pag. 1-a)

În fața catedralei ortodoxe, recruții s'au grupat într'un cerc imens, unde s'a improvizat o tribună, pentru oficierea serviciului divin.

La orele 11, P. S. S. Episcopul Aradului, a oficiat serviciul religios, înconjurat de un sobor de preoți.

Cuvântarea P. S. S. dr. Andrei Magieru

P. S. S. a ținut o cuvântare frumoasă, arătând însemnătatea jurământului, prin care soldații se leagă în fața lui Dumnezeu să apere drapelul și hotarele Patriei.

A mai spus P. S. S. că, nu s'a implinit — și nici să nu se implinească — anul de când ni s'a făcut marea nedreptate a ciuntirii hotarelor noastre, prin biruința forței, dar soldatul român va ști la timpul său să recâștige prin eroism și sabie drepturile răpitate ale Neamului. Nu va fi pace în lume, până când nu se va face dreptate acestui popor atât de blând și cuminte.

După cuvântarea P. S. S. dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului,

recruții au depus jurământul, după confesiuni.

CUVÂNTAREA

Comandantul garnizoanei, a subliniat prin cuvinte sobre și simțite, însemnătatea jurământului militar.

— Recruții a contingentului 1941, serbarea aceasta este a voastră. A spus distinsul comandant.

A vorbit apoi despre spiritul care trebuie să domnească în mijlocul soldaților, care trebuie să fie disciplinați și gata de orice jertfă pentru Patrie.

— Soarele României, va apare iar, datorită spiritului, de jertfă al soldatului român.

DI, comandant și-a terminat cuvântarea sa însuflețită, strigând:

— Trăiască M. Sa Regele Mihai I.

— Trăiască d. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului!

— Trăiască România!

— Trăiască ostirea română!

Trupa a răspuns prin urale nestăfârșite, iar muzica a întonat Imnul Regal.

Incrustări pe căbojul uterului

Zidire de țară nouă

Un început de eră nouă pare în sfârșit a se desluși pentru multă lume noastră țară.

Se simte spiritul de inovație hotărât și viguros, care tinde să curme o stare de lucruri rea, ce de prea multă vreme dăinuiește, ucigând inițiative și avânturi și demoralizând până la distrămare pe cei ce și făcuseră din muncă un articol de lege, iar din devotament un imperativ al conștiinței.

Să începă oare o democrație între două epoci distincte, una care s'a încheiat fără relief, lipsită de cel mai mic efort și de cea mai palidă râvnire spre culmi, iar alta care se anunță bogată în realizări utile?

Judecând după unele orânduri noi, este probabil că da.

În toate țările din lume aparatul administrativ s'a rânduie de mult în ritmul general care animă viața modernă cu toate manifestările ei complexe.

S'a adaptat împrejurărilor, însușindu-și principii și metode.

La noi?! Dar am spus-o de atâtea ori și am strigat-o la toate vânturile, că administrația noastră a rămas cu mult înaintea vremii, împregnată de același spirit rutinar de acum 50-60 de ani, hătătorind făgăsurile care nu mai corespund nevoilor de azi ale societății.

Iar personalul?! O infimă parte cu pregătire, iar restul... o strânsură de oameni cum a dat Dumnezeu bucurându-se de un tratament prea cunoscut, — și din această cauză lăsat în bătaia spitelor; nici tu criterii morale de avansare și din pricina asta desnađăduie până la demoralizare, cu sufletul frânt, pustiit de orice credință, de orice avânt.

Lipsea stropul de idealism acolo — sus — pentru zămislirile generoase, pentru cumpănilor drepte, pentru toată ordinea morală și materială care dă îndemnul la muncă, împrumută prestigiu și glorie.

Mai bine zis lipsea omul pătruns de raza de idealism și însuflețit de nobile avânturi, prieten nu al vorbej deșarte și amăgitoare, ci al faptei creatoare

Să fi venit el oare printre noi?!

CORIOLAN BĂRBAY

SPORT

Sportul Studentesc -- F.C. Ploești 4:1.

Astăzi, 6 Aprilie a. c. s'a disputat matchul de football divizionar între echipele Sp. Studentesc — F. C. Ploești terminându-se cu înfrângere categorică a republicanilor de către bucureșteni. Simpatice și echipă pur românească și-a revenit iarăși în marea formă din anul trecut, dovedind prin această că este printre primele echipe ale României.

Venus — FC Brăila 2:0
Ripensia — UDR 0:0
Rapid — Unirea Tricolor 4:1

District

Intelogerea — Transilvania 4:1

Astra — Olimpia 12:0

Unirea — SGA 1:1

AMRA — Tricolor 2:2

Cel mai mare vas de transport din lume

Conform unei informații americane s'a scufundat recent cel mai mare vas de transport din lume, vasul norvegian „Terje Viken” de 20.000 tone, care a fost construit în anul 1936. A fost vasul mamă al unei flote pentru pescuitul balenelor, fiind prevăzut pentru aceasta cu toate instalațiile necesare. În ultimul timp, vasul naviga pentru Anglia.

Ceții și răspândiți Drapelul

Actualități germane

Expoziția artei germane din München, care a durat după cum se știe 7 luni, s'a închis zilele acestea. Numărul vizitatorilor s'a ridicat la 603.895. Au expus 900 de pictori, tablouri în număr de 1307.

În Germania sosesc săptămânal circa 1500 lucrători francezi, care vreau voluntar să fie angajați în Germania. Îngrijirile sociale nu se restrâng numai la îngrijirea lor în Germania, ci și asupra familiilor lor din Franța.

Serviciul maritim din Prusia orientală își va continua cursele și în vara anului viitor, anume din Mai, până în Octombrie. Se va face ruta Swinemünde — Danzig — Pillau — Memel de trei ori pe săptămână. Ministerul comunicațiilor a pus la dispoziție două vapoare în acest scop.

Poșta redacției

Chită. Mă țin de cuvânt, până azi minus 5.

Prietenul tău... însă, nu!

RAJ. Materialul a sosit târziu, merge în numărul viitor.

Ultima oră

INTERNE

Desființarea autorizațiilor de călătorie pe C. F. R.

București. — Începând cu data de 5 crt. după cum comunică Ministerul de Interne, se suspendă ordinul Marelui Stat Major și Ministerul de Interne cu privire la autorizațiile de călătorie pe căile ferate și autochicurile.

Publicul, în viitor, va călători fără autorizații speciale, dar e obligat să se legitimeze tuturor organelor de control pe căile ferate și posturilor pe șosele, îndreptățite la control, cu buletinul biroului populației, carnetul de identitate și brețelul militar, sau act militar.

Toate dispozițiile pentru menținerea ordinii la publicul călător, precum și la organizația controlului se mențin.

Poșesorii de autorizații permnente de călătorie, sunt obligați să depune la autoritatea care a eliberat-o, până la 10 Aprilie. Conținutul veniențelor se aplică sancțiunilor pedepse.

EXTERN

Ordinul de zi al Fuehrerului către soldații de pe frontul de Sud-Est

Berlin. — Duminecă dimineața postul de radio Germana, a difuzat următoarele: În numele Fuehrerului comunicăm ordinul de zi, după cum urmează:

„Berlin 6 Aprilie. Soldații

Proclamația Fuehrerului către poporul și soldații Germani

Berlin. — Fuehrerul și șeful superior al armatei Reichului, Duminecă dimineața în proclamația sa către poporul German și soldații de pe frontul de Sud-Est, a arătat că Anglia în toate timpurile a căutat să stăpânească destinele popoarelor europene, căutând ca să luple și să sângereze alte popoare pentru interesele britanice.

Ca și în 1914, tot așa și acum a căutat ca prin mituirea unor conducători de stat, cari pentru satisfacerea unor ambiții personale erau gata a pune țara lor în serviciul Marii Britanii.

Provocările britanice au început prin alțtarea Poloniei, cu care la început Germania căuta o colaborare pașnică, atât politică cât și economică, dar în urma propagandei britanice această intenție n'a putut fi realizată, așa că agitația criminală a Angliei a împins Polonia în război, — care după cum se știe, — după o luptă crâncenă de 45 de zile a fost cucerită de către ostirea Reichului.

După Polonia, propaganda britanică a târât în război Norvegia, Belgia, Olanda, iar după eșecurile intențiilor engleze din aceste țări, căci Germania a zdrobit toate rezistențele, d. Churchill a căutat noi victime. De astădată Franța a fost sortită să poarte povara războiului, care ca și celelalte state n'a putut rezista puterii Germane și a fost cucerită.

Gvernul britanic a căutat a căștiga Balcanii ca temă de război și a extinde războiul în Balcani, prin a țări în luptă Grecia, iar acum Jugoslavia.

Fuehrerul, după cum a declarat, a căutat o colaborare sinceră și pașnică cu Jugoslavia, încercând de a convinge oamenii de stat jugoslavi de a se încadra în spiritul azei, pentru a-și găsi locul și a lua parte la reconstrucția noii Europe.

Mai departe Fuehrerul declară că, la 25 Martie a. c., când Jugoslavia a aderat la pactul tripartit a fost fericit împreună cu tot poporul german, că se va putea aplana neînțelegerile, puse la cale de propa-

ganda britanică. Dar, întretimp, la Belgrad crimele au pus mâna pe stăpânire, aceeași elemente ca în 1914, și oamenii de stat care au aderat la pactul tripartit, la Viena au fost arestați când s'au reținut iar manifestațiile anti-germane început, luând proporții. Cu ocazie ministrul plenipotențiar german a fost insultat, atașatul militar atacat, iar un ofițer din elita civilă a fost molestată și maltrată, prăvăliile jefuite și incendiate și în Polonia, în urma acțiunilor propagande. Pe lângă toate acestea urmat mobilizarea generală, care era în curs de câteva zile, dar nu în secret, după cum reținem din documente franceze. Iată unde s'a ajuns!

Proclamația scoate în relief procedul de azi a Jugoslaviilor identic cu cel din 1914, când atentatul dela Sarajevo, s'a dat la războiul mondial. Însă, o Fuehrerul, Anglia uită un lucru nu este Austria de atunci, ci Germania de astăzi, și că forța la a apelat Jugoslavia o va distruge.

Apoi Fuehrerul se adresează soldaților, spunând: SOLDAȚI DE PE FRONTUL SUD-EST! CEASUL VOȘTRU SOSIT! VETI LUI ÎN PROTECȚIA VOASTRĂ INTERESELE REICHULUI!

În cele ce urmează, Fuehrerul îndeamnă soldații să fie uniți și lo unde întâmpină umantate brutălatea s'o zdrobească. În dusă în Grecia, alături de Germania nu este îndreptățit să tra poporului Grec, ci contra rei străine care vrea să pui stăpânire pe Grecia — ceace nu aduce Germania — neurmărind altele puri decât a da poporului german posibilități de existență.

Fuehrerul a încheiat proclamația spunând: Germania, care diminecă dimineața se află în război contra uzurpatorilor dela Belgrad va zdrobi cercurile conspirative când ultimul englez va părăsi stă parte a continentului european.

Izbucnirea războiului germano-jugoslav

Berlin. — Agenția DNB transmite: Acțiunile armatei germane au început prin atacuri aeriene puternice.

Aviația germană de bombardament și în picaj a atacat cu succes cazarmele, aerodromurile și alte obiective militare din Belgrad. Raportele au fost extraordinare. A fost distrusă și cazarmea gărilor.

Aviația germană a distrus 10 avioane de vânătoare inamice.